

GÁL FERENC
EGYETEM

A DISSZFUNKCIÓS CSALÁDI HÁTTÉR ÉS A TÁPLÁLKOZÁSI ZAVAROK OK OKOZATI ÖSSZEFÜGGÉSEINEK VIZSGÁLATA

**TÖMŐ ZSOLT, HERCZEG VIKTÓRIA
DR. OLTEANU LUCIÁN LIVIUSZ
DR. BEKE SZILVIA**

TÉMAVÁLASZTÁS INDOKLÁSA

- **Evészavarok iskolai szintén való megnyilvánulása**
- **Családi háttér disszfunkcionalitása**
- **Bántalmazás különböző típusai**
- **Bántalmazás és az evészavarok közötti összefüggés vizsgálata**
- **Testsúlyváltozást befolyásoló tényezők**

VIZSGÁLATI ESZKÖZÖK/MÓDSZEREK MEGVÁLASZTÁSA

KVANTITATÍV ADATGYŰJTÉS

- Demográfiai kérdések
- Általános kérdések
- Egészségügyi és mentális állapot
- Bántalmazások típusai
- SCOFF és EAT-26
- EÜ állapotot befolyásoló tényezők

KVALITATÍV ADATGYŰJTÉS

- Mélyinterjúk kérdése
- Általános kérdések
- Táplálkozási szokása
- Táplálkozási rendellenességek
- Bántalmazás, agresszió
- Megküzdési mechanizmusok

A kutatás
eredményei és
azok értelmezése

- Ütemezés → Szekvenciális: a különböző módszertanon alapuló kutatások végrehajtása egymást követően történik
- Súlyozás → egyenlőtlen: a kvalitatívnál a kvantitatív nagyobb súllyal vesz részt
- Keverés → összekapcsolás két ponton: a két típusú kutatás között és a végső interpretációban

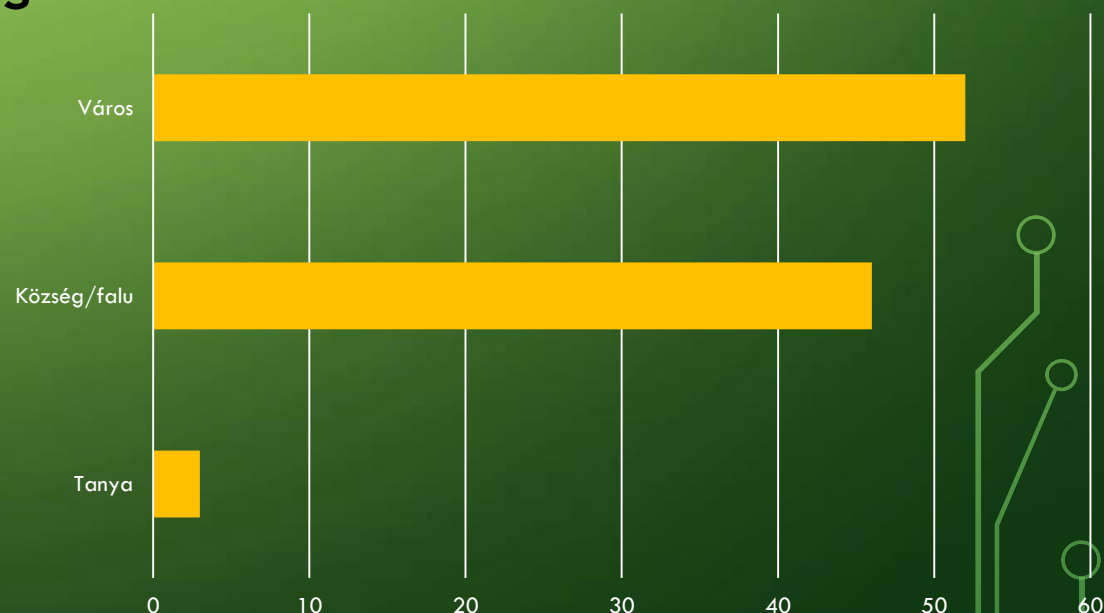
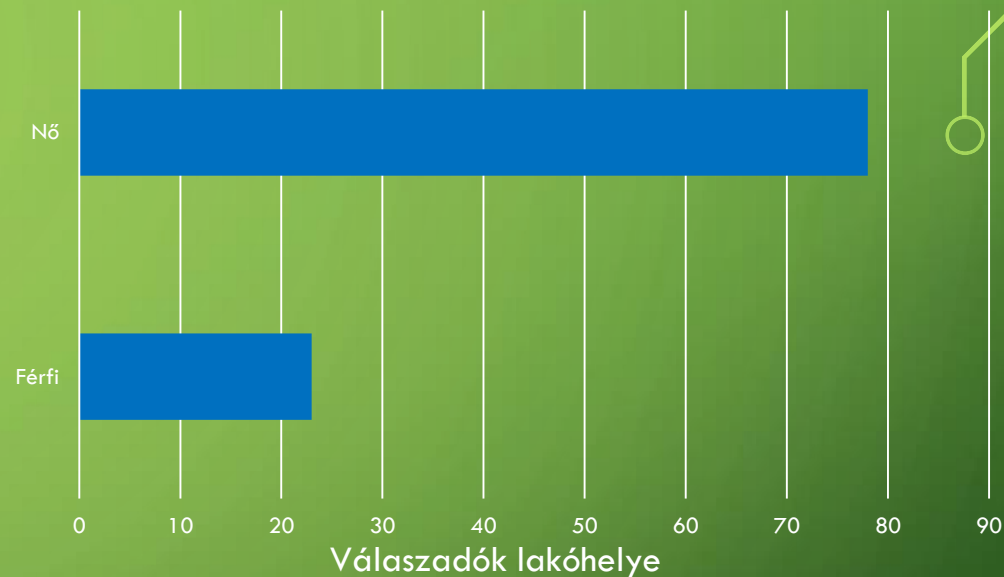
VIZSGÁLATI MINTA JELLEMZŐI

- A válaszadók 77,2%-a nő
- 51,5% városban él
- 76,2%-nak általános iskolai végzettsége van
- A legfiatalabb kitöltő 14 éves, a legidősebb pedig 25
- A legmagasabb kitöltő 193 cm, a legalacsonyabb pedig 145 cm, de az átlag magasság 167 cm
- Testsúly tekintetében a legkevesebb 42 kg, a legtöbb pedig 150 kg, az átlag testsúly pedig 67 kg

Válaszadók iskolai végzettsége

Válaszadók nemek szerinti eloszlása

BÁNTALMAZÁSOK TÍPUSAI ÉS AZOK ELKÖVETŐI/ELKÖVETÉS HELYE

Bántalmazások típusai	Válaszadók száma
Testi	14
Szóbeli	44
Szexuális	1
Elhanyagolás	15

- Chi négyzet teszt mindenhol szignifikáns
- Az iskola szerepe jelentősen kirajzolódik

Keresztábra elemzés eredménye				
	<u>Családon belül</u>	<u>Párkapcsolaton belül</u>	<u>Iskolán belül</u>	<u>Barátok, ismerősök</u>
<u>Testi</u>	6	6	8	3
Sorszázalék	42,90%	42,90%	57,10%	21,40%
Cramer's V	0,316	0,443	0,199	0,049
<u>Szóbeli</u>	11	9	24	13
Sorszázalék	25%	20,50%	54,50%	29,50%
Cramer's V	0,251	0,31	0,388	0,299
<u>Elhanyagolás</u>	9	6	10	6
Sorszázalék	60%	40%	66,70%	40%
Cramer's V	0,53	0,421	0,292	0,259

TESTSÚLYVÁLTOZÁS ÉS A BÁNTALMAZÁSOK TÍPUSAI KÖZÖTTI KAPCSOLAT

0=nem; 1=igen	Kétváltozós modell				
	Súlynövekedés				
	<u>Magyarázó erő (R^2)</u>	<u>Szignifikancia érték (p)</u>	<u>Modell szignifikancia értéke (p)</u>	<u>Találatarány (%)</u>	<u>Esélyhányados (Exp(B))</u>
Testi bántalmazás	0,057	0,041	0,044	74,30%	3,350
Szóbeli bántalmazás	0,052	0,048	0,049	74,30%	2,390
Elhanyagolás	0,080	0,016	0,017	74,30%	4,030
0=nem; 1=igen	Többváltozós modell				
	Súlynövekedés				
	<u>Magyarázó erő (R^2)</u>	<u>Szignifikancia érték (p)</u>	<u>Modell szignifikancia értéke (p)</u>	<u>Találatarány (%)</u>	<u>Esélyhányados (Exp(B))</u>
elhanyagolás	0,080	0,016	0,017	74,30%	4,030

Bináris logisztikus regresszió értelmében:

Kétváltozós modellben: a súlynövekedést a testi, a szóbeli bántalmazás és az elhanyagolás valószínűsítik

Többváltozós modellben: a súlynövekedést leginkább az **elhanyagolás** valószínűsíti

BÁNTALMAZÁSOK TÍPUSAI ÉS A SCOFF MÉRÉS KÖZÖTTI KAPCSOLAT

0=nem; 1=igen	Többváltozós modell				
	Évés feletti kontroll				
	<u>Magyarázó erő (R^2)</u>	<u>Szignifikancia érték (p)</u>	<u>Modell szignifikancia értéke (p)</u>	<u>Találatarány (%)</u>	<u>Esélyhányados (Exp(B))</u>
elhanyagolás	0,172	0,001	0,002	78,20%	8,118

Bináris logisztikus regresszió értelmében
többváltozós modellben:

Az **évés feletti kontroll elvesztését** leginkább az
elhanyagolás valószínűsíti.

BÁNTALMAZÁSOK TÍPUSAI ÉS AZ EAT-26-RA ADOTT VÁLASZOK KÖZÖTTI KAPCSOLAT

Bináris logisztikus regresszió értelmében, többváltozós modell esetében:

- 1. A testi bántalmazás valószínűsíti** az evés utáni büntudatot; a diétás ételek fogyasztását; magát a diétázást; az üres gyomor szeretetét és az evés utáni hányás készletét.
- 2. A szóbeli bántalmazás valószínűsíti** a falásrohamokat és azt, ha valaki sok időt és gondolatot szentel a táplálkozásnak
- 3. Az elhanyagolás valószínűsíti** az evés utáni hányást; a gondolatot, hogy soványabb legyen és azt, hogy több időt vesz igénybe az evés, mint másnak

0=nem; 1=igen	Többváltozós modell				
	Falásroham				
	<u>Magyarázó erő</u> (R^2)	<u>Szignifikancia</u> érték (p)	<u>Modell</u> szignifikancia értéke (p)	<u>Találatarány</u> (%)	<u>Esélyhányados</u> (Exp(B))
Szóbeli bántalmazás	0,098	0,014	0,015	83,2%	3,900

0=nem; 1=igen	Többváltozós modell				
	Evés utáni hányás				
	<u>Magyarázó erő</u> (R^2)	<u>Szignifikancia</u> érték (p)	<u>Modell</u> szignifikancia értéke (p)	<u>Találatarány</u> (%)	<u>Esélyhányados</u> (Exp(B))
Elhanyagolás	0,100	0,049	0,049	96%	6,462

0=nem; 1=igen	Többváltozós modell				
	Evés utáni erős büntudat				
	<u>Magyarázó erő</u> (R^2)	<u>Szignifikancia</u> érték (p)	<u>Modell</u> szignifikancia értéke (p)	<u>Találatarány</u> (%)	<u>Esélyhányados</u> (Exp(B))
Testi bántalmazás	0,080	0,033	0,035	89,1%	4,571

0=nem; 1=igen	Többváltozós modell				
	Gondolat, hogy soványabb legyek				
	<u>Magyarázó erő</u> (R^2)	<u>Szignifikancia</u> érték (p)	<u>Modell</u> szignifikancia értéke (p)	<u>Találatarány</u> (%)	<u>Esélyhányados</u> (Exp(B))
Elhanyagolás	0,053	0,049	0,049	66,3%	3,107

0=nem; 1=igen	Többváltozós modell				
	Több időt vesz igénybe az evés, mint másnak				
	<u>Magyarázó erő</u> (R^2)	<u>Szignifikancia</u> érték (p)	<u>Modell</u> szignifikancia értéke (p)	<u>Találatarány</u> (%)	<u>Esélyhányados</u> (Exp(B))
Elhanyagolás	0,094	0,017	0,019	87,1%	4,875

0=nem; 1=igen	Többváltozós modell				
	Diétás ételeket eszem				
	<u>Magyarázó erő</u> (R^2)	<u>Szignifikancia</u> érték (p)	<u>Modell</u> szignifikancia értéke (p)	<u>Találatarány</u> (%)	<u>Esélyhányados</u> (Exp(B))
Testi bántalmazás	0,071	0,048	0,049	92,1%	4,473

0=nem; 1=igen	Többváltozós modell				
	Sok időt és gondolatot szentelek a táplálkozásnak				
	<u>Magyarázó erő</u> (R^2)	<u>Szignifikancia</u> érték (p)	<u>Modell</u> szignifikancia értéke (p)	<u>Találatarány</u> (%)	<u>Esélyhányados</u> (Exp(B))
Szóbeli bántalmazás	0,123	0,016	0,017	87,1%	5,294

0=nem; 1=igen	Többváltozós modell				
	Diétázom				
	<u>Magyarázó erő</u> (R^2)	<u>Szignifikancia</u> érték (p)	<u>Modell</u> szignifikancia értéke (p)	<u>Találatarány</u> (%)	<u>Esélyhányados</u> (Exp(B))
Testi bántalmazás	0,098	0,020	0,022	90,1%	5,400

0=nem; 1=igen	Többváltozós modell				
	Szeretem, ha üres a gyomrom				
	<u>Magyarázó erő</u> (R^2)	<u>Szignifikancia</u> érték (p)	<u>Modell</u> szignifikancia értéke (p)	<u>Találatarány</u> (%)	<u>Esélyhányados</u> (Exp(B))
Testi bántalmazás	0,106	0,011	0,014	87,1%	5,486

0=nem; 1=igen	Többváltozós modell				
	Évés után hányási készletem van				
	<u>Magyarázó erő</u> (R^2)	<u>Szignifikancia</u> érték (p)	<u>Modell</u> szignifikancia értéke (p)	<u>Találatarány</u> (%)	<u>Esélyhányados</u> (Exp(B))
Testi bántalmazás	0,098	0,020	0,020	90,1%	5,400

KVALITATÍV MÉRÉSI EREDMÉNYEK PREZENTÁLÁSA

- 8 fő bevonásával
- 7 nő, 1 férfi, átlagéletkor: 18,1
- Interjúk időbeli hossza: 40-60 min
- Anonimitás biztosított
- Strukturált és félig strukturált kérdések
- Egyéni interjú
- Hanganyag alapú elemzés
- Ad hoc elemzési mód

BÁNTALMAZÁS KÉRDÉSKÖR

**FIZIKAILAG ÉS
VERBÁLISAN IS
BÁNTALMAZTAK
5 ALANYT**

**CSAK SZÓBELI
BÁNTALMAZÁSBAN
VOLT RÉSZE 3
ALANYNAK**

**MIKRO
KÖRNYEZETBEN
AGRESSZÍV SZEMÉLY
JELENLÉTÉT 7
ALANY JELEZTE**

**SZÜLŐKKEL VALÓ
KAPCSOLAT 5 ALANY
ESETÉBEN KIFEJEZETTEN
ROSSZ, MÍG 3 ALANY
ESETÉBEN JÓ, MELYBŐL 1
ALANY JELEZTE HOGY
KORÁBBAN NEGATÍV VOLT**

**BÁNTALMAZÁSOKBÓL EREDŐ
TRAUMÁK FELDOLGOZÁSA:
4 ALANY ELNYOMJA, 2 ALANY
AGRESSZÍVAN VISELKEDIK, 1
ALANY KISÍRJA MAGÁT, 1
ALANY MÁR FELDOLGOZTA**

TÁPLÁLKOZÁSI ZAVAR FENNÁLLÁSÁRA UTALÓ KIJELENTÉSEK

**A TESTEM ÉHES DE
ÉN NEM ETETEM**

HIRTELEN ESZEK SOKAT

**HIÁBA ESIK JÓL AZ
ÉTEL, KIHÁNYOM**

**TÁPLÁLKOZÁSOM ATTÓL
FÜGG MENNYI IDŐM
VAN**

TÁPLÁLKOZÁSI ZAVAR FENNÁLLÁSÁRA UTALÓ KIJELENTÉSEK

**VOLT OLYAN NAP
AMIKOR NEM
ETTEM SEMMIT**

**A DIREKT HÁNYTATÁSHOZ IS
HOZZÁSZOKOTT A
SZERVEZETEM.
AZT HITTEM ETTŐL LE TUDOK
FOGYNI**

**TELJESEN
HANGULATFÜGGŐ,
HOGY MIKOR ÉS
MIT ESZEK**

VIZSGÁLAT ÖSSZEGZÉSE

- **a bántalmazások növelik a táplálkozási zavarok előfordulásának valószínűségét**
- **A testsúlynövekedésben jelentős szerep tulajdonítható a bántalmazások hatásainak, különösen az elhanyagolás tekintetében**
- **A fizikai, szóbeli (érzelmi) erőszakot elszenvedett személyek jellemzően testképzavarral küzdenek**
- **A fizikai és szóbeli bántalmazások mögött a kvalitatív kutatás szerint jellemzően családi diszfunkcionális háttér, megromlott szülő-gyermek viszony áll**
- **A fizikai és vagy szóbeli bántalmazáson átesett fiatalok többsége anorexia nervosa, bulimia nervosa valamint túlevéses zavar miatt szenved**
- **A bántalmazáson átesett kamaszok élvezeti szer használata kifejezett, melyek fokozzák a már meglévő az étkezési zavarok progresszióját**

JAVASLATOK

- ✓ **családon belüli bántalmazások korai kiszűrése /védőnői hálózat, gyermekvédelemi szakszolgálat/**
- ✓ **óvodai szintű prevenció**
- ✓ **korai detektálás, hatékony intervenció /több szakmacsoport/**
- ✓ **iskolai szociális munkásokon kívül, pszichológusból, pszichiáterből és dietetikusból álló team felállítása, munkájának erősítése, előtérbe helyezése**
- ✓ **komplex terápia**
- ✓ **a bántalmazások, mint az agresszió megnyilvánulási formáinak, hatásainak interpretálása és megküzdési módok edukálása kerüljön be a közoktatási platformba**

**KÖSZÖNJÜK A
MEGTISZTELŐ
FIGYELMÜKET!**